

Om litt skal vi lese prekenteeksten fra det som kalles Jesu yppersteprestlige bønn. Hvorfor har den fått betegnelsen yppersteprestlig? Var Jesus en yppersteprest? Jesus var ikke utvalgt av jødene til å være yppersteprest. Han hadde ingen tillit der. Tvert imot møtte han motstand fra de religiøse lederne. Men selve ordningen med en yppersteprest og funksjonen denne hadde, har mange likhetstrekk med hvordan Jesus opptrådte og gjorde sin gjerning.

Ypperstepresten var folkets representant overfor Gud og Guds representant overfor folket. Som mellommann i den gamle pakt skulle han én gang i året gå inn i Det aller helligste i templet og bringe soning for egne og for hele folkets synder ved blodet fra et offerdyr. På den store forsoningsdagen skulle ypperstepresten tre fram for Gud i forbønn for folket.

Hebreerbrevet omtaler Jesus som yppersteprest for den nye pakt. Han er mellommannen som bringer et offer fram for Gud, men offerlammet er han selv. På mange møter sprenger Jesus rammene for den gamle tids yppersteprestlige tjeneste. Det gamle hadde noe midlertidig og ufullendt over seg. Der den gamle paks yppersteprester også måtte bringe offer for egne synder, gir den syndfrie Jesus seg selv som et offer for verdens synd. Gjennom sitt offer banet Jesus vei like inn til himmelens Gud for hver den som tror på ham. Dette offeret holder for evigheten, og det avløser hele den gammeltestamentlige offertjenesten. Jesus innviet en ny pakt i sitt eget blod, den pakten vi fikk del i gjennom dåpen, og som vi lever troens liv i som kristne.

I prekenteeksten fra Johannesevangeliet hører vi et avsnitt fra den bønne som kalles Jesu yppersteprestlige bønn. I første del ber Jesus for seg selv. I andre del, som prekenteeksten er hentet fra, ber Jesus for disiplene, og i tredje og siste del ber Jesus spesielt for alle som i kommende tider, gjennom disiplenes forkynnelse skulle bli kristne.

Prekenteekst: Joh 17,9-17

Jesus sa: Jeg ber for dem. Jeg ber ikke for verden, men for dem som du har gitt meg, for de er dine. Alt mitt er ditt, og det som er ditt, er mitt, og jeg er forherliget gjennom dem. Jeg blir ikke lenger i verden, men de er i verden, og jeg går til deg. Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navn du har gitt meg, så de kan være ett, likesom vi er ett.

Da jeg var hos dem, bevarte jeg dem i ditt navn, det navn du har gitt meg. Jeg vaktet dem, og ingen av dem gikk fortapt, uten den ene som hørte fortapelsen til, så Skriften skulle bli oppfylt. Nå kommer jeg til deg. Men dette sier jeg mens jeg er i verden, for at de kan eie min glede i fullt mål. Jeg har gitt dem ditt ord. Men verden har lagt dem for hat, for de er ikke av verden, likesom jeg ikke er av verden.

Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde. De er ikke av verden, likesom jeg ikke er av verden. Hellige dem i sannheten; ditt ord er sannhet.

Himmelske Far, hellige oss i sannheten! Ditt Ord er sannhet! Amen.

I går var jeg på kino og så en mektig film om Jesu lidelse. I to timer skildret denne filmen Jesu vei fra Getsemane til Golgata. Det er en omstridt film på grunn av de sterke skildringene av vold. For min del sitter jeg igjen med inntrykk av at dette er første gang noen har klart å gi en noenlunde realistisk skildring av volden og lidelsen slik som det var. For meg var det en sterk kristen forkynnelse i filmen. Jesu kamp mot djevelen og seieren var tydelig, menneskelig ondskap og råskap like så.

Andre synsinntrykk som også har gjort inntrykk i det siste er bildene av mishandlede og ydmykede fanger i et fengsel i Irak. Dette siste minner om at grensen mellom kjærlighet og ondskap ikke går mellom vestlige nasjoner og dem som tilhører "ondskapens akse", men begge deler ser ut til å være fordelt over hele menneskeheten, og erfaringsmessig også i hvert menneske. Derfor er det også på plass med en påminnelse om det som står i Første Johannesbrev: "Sier vi at vi ikke har synd, da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss." 1Joh 1,8.

Jesu yppersteprestlige bønn må ha funnet sted mellom skjærtorsdag kveld da nattverden ble innstiftet og da Jesus gikk inn i Getsemanehagen for å våke og be. Vissheten om det nær forestående, gir en tilleggsdimensjon til bønningen. Jesus skulle selv overgis i menneskers hender og kjenne deres ondskap på kroppen. Han visste også at den samme skjebnen ville bli hans disipler til del, om enn litt senere. Derfor ber Jesus i denne bønningen for disiplene og ikke for verden. "Jeg blir ikke lenger i verden, men de er i verden, og jeg går til deg. Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navn du har gitt meg, så de kan være ett, likesom vi er ett."

Jesus ber for disipler som han vet vil møte et stort trykk fra omverdenen, en fiendtlig holdning fra jøder så vel som fra hedninger. Slik Jesus ikke ble tålt, ville heller ikke den kristne tro bli tålt og den kristne moral ville ikke over alt bli respektert. Fristelsen til å gi etter skulle komme til å bli stor etter som motstanden kom til å øke og forfølgelsene ville ta til. Det siste Jesus minnet sine disipler om på himmelfartsdagen var å holde alt det som han hadde befalt dem. Bønningen "bevar dem i ditt navn" har med dette å gjøre. "Jeg har gitt dem ditt ord," sier Jesus i bønningen. Hans kristne disipler måtte bevares fra å bryte med Guds vilje og bud. Den himmelske Far måtte bevare dem i sin nåde.

Det var en hard og fiendtlig holdning kristne den gang møtte fra omverden. Skal tro hva trussel i vår tid er, hva som hindrer oss i å bli i Gud, å bli i Jesus? Kanskje vår tids største trussel er sløvhets og likegyldighet i forhold til gudstjenesten. Jesus ba i sin bønn om enhet mellom kristne. I vår tid står individualismen sterkt, men forpliktelsen på fellesskapet står svakt. Der vi som kristne skulle være en sårt tiltrengt motkultur, her vi definitivt blitt offer for en trend i tiden.

Vi trenger en gudstjenestevekkelse. Hadde alle som kaller seg kristne gått i kirken om søndagene, da er jeg overbevist om at tilstanden åndelig sett hadde vært ganske annerledes. Søndag er kirkedag. Vi trenger en ny bevissthet om det. Der har vi mye å lære av våre utenlandske trossøsken som går til kirken så godt som hver søndag. Det står om de første kristne at "trofast holdt de seg til apostlenes lære og samfunnet (dvs. gudstjenestene), til brødsbrytelsen (dvs. nattverden) og bønnene." Apg 2,42. De hadde denne befriende bevisstheten om å høre til og høre sammen.

Jeg er overbevist om at vi trenger at kristne våkner opp av søvnen som mange er innhyllet i og ser hva som står på spill. Kristen enhet er mer enn enighet mellom kristne. Alle kan jo sitte i hvert sitt hjem og være så enige de bare vil, men enhet har med å høre sammen å gjøre. Jeg håper og ber om at vi får en kristen gudstjenestevekkelse som gjør at folk kommer seg ut av godstolen eller hjem fra hytta for å gå i kirken. Jeg håper og ber om at Jesus på ny må bli så viktig for kristne at folk kommer sammen for å be til ham, for å lovprise ham, for å høre hans ord, for å motta hans hellige nattverd og for å være sammen som søsken. Jeg håper og ber om at våre kirker må fylles av søkende som ser at Jesus betyr så mye for kristne at også de selv vil ha del i dette som andre har.

Denne vekkelsen må begynne med Guds eget folk. "Jeg ber for dem," sier Jesus. "Jeg ber ikke for verden, men for dem som du har gitt meg." Og så sier Jesus: "Jeg er forherliget gjennom dem." Dette siste betyr for det første at Jesus har vist sine disipler hvem han er. De har fått se Jesu herlighet. Dernest betyr det som en virkning av det første at kristne vitner om Jesus og bærer frukt av troen. På den måten blir Jesus forherliget. Så kan vi spørre, hvilken forherligelse av Jesus blir det når kristne holder seg borte fra det kristne gudstjenestefellesskapet og knapt nok innrømmer at de er kristne?

Vi trenger en gudstjenestevekkelse, ikke for prestenes skyld, men for menighetens og enhetens skyld. Jeg er ikke overbevist om at den frelsende troen kan utvikle seg utenom sitt rette element der den får næring og kraft. Ingen av oss ble døpt inn i kirken for å leve med vår kristne tro alene. Å være kristen er å høre til og å leve ut sin tro. Her har vi svært mye å lære av andre, utlendinger og nordmenn fra andre kristne trossamfunn, som har oppdaget kraften i de helliges samfunn og blitt avhengig av både nåden og styrken som Jesus gir. Disse har opplevd gudstjenestevekkelse, de elsker de helliges samfunn, de elsker sin Frelser og Herre, de vet at de selv trenger syndenes forlatelse og det evige livet. Derfor oppsøker de kirken og tar imot alle Guds gode gaver.

Skjer dette også hos oss, da oppfylles Jesu bønn i det han ber: "Hellige dem i sannheten; ditt ord er sannhet." Å helliges vil si å innvies, å overgis og å preges. Når Gud får hellige et menneske, da skjer det en helliggjørelse i personen. Det skjer en forvandling til det bedre. Som kristne skal vi bli mer lik Jesus. Vi skal preges av Guds ord. Den som er helliggjort ser lettere løgner og bedraget i

fristelser som drar oss bort fra Jesus. Slik vil Gud utruste sitt folk, og han vil ha oss inn på sin side før det store oppgjøret, og skillet settes en gang for alle. Det står skrevet: "Legg vinn på å leve i fred med alle og strev etter helliggjørelse, for uten helliggjørelse skal ingen se Herren." Hebr 12,14. Den som vil være kristen kan ikke reservere seg mot Guds innblanding i eget liv. Å være kristen innebærer å ha fått en ny orientering, en ny Herre og styrmann.

Jesus ber ikke om at vi skal bli tatt ut av verden, at vi skal slutte å omgås ikke-kristne. Vi er satt til å være i verden. Vi er en del av samfunnet, og vi skal med stor frimodighet ta aktiv del i politikk, foreninger og arbeidsliv. Likevel er vi ikke av verden. Vi tilhører det som kommer. Alt det andre tilhører det som forgår. Å bevares fra det onde innebærer å bevares fra å bli til ett med det som forgår. Gud har en fiende. Hans mål er å ta fra oss livet i Jesus Kristus. Jeg tror hans sterkeste våpen i vår tid er sløvhets og likegyldighet. Med en liten rift i øyet, lar han blikket bli ørlite skeivt, slik at det som Gud er mot, blir forlokkende, mens gudstjenesten der Jesus Kristus er tilstede med sin nåde og med sitt ord, synes trøtt og kjedelig, skremmende eller likegyldig.

Jesu yppersteprestlige bønn er en bønn for deg om at du må bevares fra det onde, og at du må helliges i sannheten. Vil du gi ditt bidrag til at Jesus får et positivt bønnesvar? "Han som kaller dere, er trofast; han skal gjøre det." 1Tes 5,24.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.